

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720200648
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3720200648.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci manželov W. a manžela navrhovateľky M., v konaní o rozvod manželstva a úprave pomerov manželov na čas po rozvode k maloletému W., bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W., pracovisko W., na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. mája 2020, č.k. 5P/8/2020-20, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh navrhovateľky na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému W. zamietol. Účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, článkom 5, § 18, § 19 ods. 1, 2, 3, § 23 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine a § 52 CMP. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že manžel od začiatku manželstva svojej žene nepomáhal v starostlivosti o ich syna W., ako ani s domácimi prácami, avšak táto skutočnosť bola zo začiatku spôsobená pracovnou vyťaženosťou manžela (chodieval do práce a po práci na stavbu rodinného domu), pričom manželia toto žiadnym spôsobom spolu neriešili a takéto omisívne konanie prešlo do stereotypu oboch manželov a jeho následkom bolo, že manželia každý samostatne sa začali venovať svojim záujmom bez účasti druhého manžela. V komunikácii a riešení vzniknutých nezhôd medzi manželmi nepomohol ani fakt, že mali opačné zmeny v práci, čím sa tzv. medzi sebou míňali. Dôvodom na podanie návrhu na rozvod bolo podľa navrhovateľky aj požívanie alkoholických nápojov zo strany jej manžela, avšak z výpovede samotných účastníkov konania, ako aj zo správy kolízneho opatrovníka mal súd prvej inštancie za preukázané, že manžel sa polepšil, prestal požívať alkohol (nepil už viac ako tri mesiace), pomáha manželke v domácnosti (umýva riad, urobil okná,...), synovi s prípravou do školy a snaží sa o zachovanie manželstva ako aj rodiny. Rovnako mal súd prvej inštancie za preukázané, že maloletý W., XX-ročný syn účastníkov konania, bol s podaným návrhom matky na rozvod manželstva oboznámený, pričom pred kolíznym opatrovníkom vyjadril svoj názor, že nechce, aby sa rodičia rozviedli a že chce zostať s otcom. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ ide o tú skutočnosť, ktorú uvádza navrhovateľka v návrhu, že manžel je voči nej ako aj ich synovi agresívny, táto skutočnosť sa žiadnym spôsobom v priebehu konania nepreukázala, ba práve naopak, sama navrhovateľka pri pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že sa zo strany manžela necíti byť ona a ani ich syn ohrozený, že spolu s manželom komunikujú a nehádajú sa. Hoci navrhovateľka trvala na rozvode manželstva a prejavila aj nesúhlas s prerušením konania, súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, nakoľko podľa jeho názoru je u manželov perspektíva obnovenia vzťahu, ktorá trvalo nevyklučuje ďalšie spolužitie účastníkom konania,

a to nielen s ohľadom na záujem maloletého, jeho vyslovený názor (nechce aby sa rodičia rozviedli), ale aj s poukazom na vyjadrenie navrhovateľky, že sa snažila manželstvo udržať, pokiaľ sa manžel zmení a bude sa o rodinu zaujímať, kde takáto podmienka zo strany navrhovateľky bola v konaní pozitívne preukázaná (viď odsek 26 rozsudku). Hoci navrhovateľka uviedla, že toho času má známosť s iným mužom, približne pol roka a vzťah sa jej javí ako perspektívny, súd prvej inštancie mal za to, že po takom krátkom časovom období nie je možné jednoznačne konštatovať, že vzťah navrhovateľky s iným mužom je skutočne perspektívny, trvalý a udržateľný. Po preskúmaní a zvážení všetkých skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že manželstvo účastníkov nie je hlboko a trvalo rozvrátené a za pomoci spolupráce s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako i snahou a správaním oboch manželov je veľká perspektíva manželstvo, resp. rodinu zachovať, ktoré zachovanie je aj v najlepšom záujme ich maloletého dieťaťa, a preto súd návrh navrhovateľky na rozvod manželstva zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukazovala na tú skutočnosť, že kolízny opatrovník nepreskúmaval pomery účastníkov konania, keďže sa odvolal na vyhlásenú pandémiu a zúžil svoje skúmanie na telefonický rozhovor. Uviedla, že nie je pravdou ako uvádza súd prvej inštancie, že by uviedla, že manžel už alkoholické nápoje nepožíva, pomáha v domácnosti, umýva riad a podobne. V prípade zisťovania podrobnejšieho skutkového stavu súdom prvej inštancie a kolíznym opatrovníkom by bol zistený práve opak. Uvádzala, že manžel navrhovateľky pravidelne požíva alkoholické nápoje, je agresívny a o domácnosť a syna sa nestará. Vzniknutá situácia ohľadom pandémie nemôže takto zúžiť zisťovanie skutkového stavu, na základe ktorého je následne vydané nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Poukazovala na to, že samotné konštatovanie detského lekára a odporúčenie na psychologické vyšetrenie nepriamo preukazuje hlboko narušené vzťahy medzi manželmi, ktoré pretrvávajú dlhodobo. V prípade výkonu výsluchu maloletého sociálnym pracovníkom a nie telefonátom, pri ktorom bol manžel navrhovateľky, by celkom iste kolízny opatrovník prišiel k rovnakému záveru. Navrhovateľka v podanom odvolaní poukazovala na tú skutočnosť, že výmena názorov medzi manželmi bola na dennom poriadku, manžel navrhovateľky navštevoval stále krčmu. Vzťahy sa zhoršili v roku 2015, keď sa manželia presťahovali do domu, ktorý kúpili, kde sa snažili obnoviť už vtedy narušené manželské spolužitie, avšak manžel navrhovateľky tam mal väčšiu voľnosť, začal častejšie navštevovať pohostinstvá, menej sa zaujímať o manželstvo a o spoločného syna. Aj keď manželia bývajú pod jednou strechou, spoločne nežijú ako manželia. Manžel navrhovateľky maloletému synovi nekupuje nič, nebráva ho nikde na výlety, nikdy neboli spolu na dovolenke ako manželia, vie priviesť kamarátov domov, pravidelne popíjať, byť agresívny, takéto udalosti sú veľmi časté a nevyplýva to pozitívne na výchovu a vývoj maloletého. Od začiatku manželstva nemali spoločné aktivity, poznali sa len krátko. Na domácnosť manžel navrhovateľky prispieva 200,- eur, všetko ostatné si ponecháva, spoločne nehospodária, navrhovateľka platí hypotéku ako hlavný platiteľ, aby mala istotu, že im dom nevezme exekútor. Jediný dôvod prečo všetko manžel navrhovateľky popiera, je strach, že príde o dom, keďže všetko platí navrhovateľka.

3. Manžel navrhovateľky ani kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 CSP v spojení s § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie bol návrh navrhovateľky na rozvod manželstva účastníkov konania a úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Rozsudkom napadnutým odvolaním navrhovateľky súd prvej inštancie jej návrh zamietol. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti tohto rozhodnutia súdu prvej inštancie.

6. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

7. Základným predpokladom pre zrušenie manželstva rozvodom je vážny rozvrat medzi manželmi, ktorý bráni ďalšiemu plneniu spoločenského účelu manželstva a ktorý je daný jeho intenzitou a trvaním. Intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi závisí od toho, do akej miery sa nezhody manželov týkajú podstatných stránok manželského spolužitia. Trvalosť rozvratu vzťahov medzi manželmi nezávisí len na tom, aká dlhá doba uplynie od vzniku rozvratu do podania návrhu na rozvod manželstva, ale aj na povahe príčin rozvratu a charaktere ich následkov. Záver o závažnosti rozvratu vzťahov medzi manželmi v zmysle ust. § 23 Zák. o rodine je teda odôvodnený vtedy, ak sa rozvrat vzťahov medzi manželmi javí ako nenapraviteľný stav, t.j. bez reálnych predpokladov na obnovenie spolužitia manželov a všetkých funkcií manželstva (biologická, výchovná a hospodárska), a to vzhľadom k výsledkom naplnenia intenzity a trvalosti rozvratu.

8. Tam kde hodnotenie celkového postoja manželov k manželstvu a k výkonu práv a povinností nasvedčuje záveru o ľahkomyselnom pomere, súd starostlivo zväží, či skutočne ide o vážny rozvrat manželstva, ktorý trvale znemožňuje plnenie účelu manželstva. Pri zisťovaní, či manželstvo plní svoj účel, prihliadne súd tiež k záujmom maloletých detí v tom smere, či rozvrat má vplyv na ich výchovné prostredie. Musí posúdiť, aká zmena nastane vo výchovnom prostredí detí po rozvode a zhodnotiť záujem maloletých detí na trvaní a zmene manželstva ich rodičov. Trvanie manželstva rodičov maloletých detí je v záujme detí spravidla len vtedy, ak je reálna nádej na obnovenie manželského spolužitia rodičov maloletých detí. Predlžovanie situácie, keď navrhovateľka odmieta obnovenie spolužitia s manželom, nedáva reálny predpoklad k odstráneniu narušujúcich príčin a stav, ktorý takýmto spôsobom potom pretrváva, môže mať vážny - negatívny dopad na maloleté dieťa pochádzajúce z manželstva.

9. V čase, keď rozhodoval súd prvej inštancie, ešte nemohol bez pochybností predpokladať, či rozvrat vo vzťahu účastníkov je neodčiniteľný, nakoľko za účelom tohto zistenia nebolo vykonané dostatočné dokazovanie zamerané na intenzitu a dĺžku trvania rozvratu, na ktorý poukazuje navrhovateľka, ako aj dopad rozvratu na maloleté dieťa, nakoľko šetrenie kolíznym opatrovníkom z dôvodu prijatých hygienických opatrení bolo v súvislosti s výskytom vírusového ochorenia (tzv. koronavírus, COVID-19), vykonané výlučne telefonicky a toto je potrebné vzhľadom na zistenie skutkového stavu veci riadne doplniť.

10. Z podaného odvolania navrhovateľky a z pasivity manžela po podaní odvolania, ktorý sa k odvolaniu nevyjadril, je možné vyvodiť, že ani po rozhodnutí súdu prvej inštancie medzi účastníkmi nedošlo k obnoveniu spolužitia. Navrhovateľka naďalej zotráva na rozvode manželstva. Trvá a príčinách uvedených v podanom návrhu, ktorú mali spôsobiť rozvrat vzťahu účastníkov, ktoré je potrebné opätovne súdom prvej inštancie prešetriť a tieto vyhodnotiť. Zároveň navrhovateľka poukazuje na svoj mimomanželský pomer, ktorý bez ohľadu na dĺžku jeho trvania je tak závažným zásahom do spoločného manželského života, vzájomnej dôvery a úcty, že je nevyhnutné, aby v konaní o rozvod manželstva konajúci súd dôsledne skúmal následky, ktoré (okrem skutočností, ktorými navrhovateľka dôvodí v podanom návrhu) táto skutočnosť spôsobila v manželstve účastníkov konania a aj za týmto účelom vykonal dokazovanie ohľadom ich vôle zotrvať naďalej v manželstve. Javí sa preto potrebným vykonať dokazovanie aj v tomto smere, a to ohľadom dopadu mimomanželského pomeru navrhovateľky na manželstvo. Súd prvej inštancie sa preto dopustil pochybenia, ak nevykonal dokazovanie aj v tomto smere a obmedzil sa iba na konštatáciu, že vzhľadom na krátkosť trvania tohto vzťahu nie je možné jednoznačne konštatovať, či je vzťah navrhovateľky s iným mužom skutočne perspektívny, trvalý a udržateľný.

11. Nakoľko súd prvej inštancie nevykonal riadne dokazovanie vo veci samej, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

12. Vzhľadom na rozporné tvrdenia účastníkov konania je potrebné vo veci vykonať ďalšie dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie ohľadom dôvodov rozvratu manželstva. Za týmto účelom vykonať opätovne dokazovanie ohľadom vôle účastníkov zotrvať v manželstve, pokúsiť sa o jeho obnovu, zistiť mieru rozvratu ich manželstva a vyhodnotiť, či tento stav je trvalý a nezvratný. Bude tiež povinnosťou súdu prvej inštancie dôsledne sa vysporiadať s tvrdeniami účastníkov konania, ako aj odvolacími námietkami navrhovateľky a opäť vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak,

aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutkového stavu a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí, boli preskúmateľné a logicky správne.

13. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.